

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Ἀνατολῆς

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης ὁ Ἠσυχαστῆς Ἐπίσκοπος Κολωνίας¹

† 3η Δεκεμβρίου 558

Στίχοι

«Οὐχ ἡσυχάζω· καὶ θανόντα γὰρ στέφω,
Τὸν ἡσυχαστὴν Ἰωάννην τοῖς λόγοις».

Ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης γεννήθηκε ἀπὸ χριστιανοὺς γονεῖς στὴν Νικόπολι τοῦ Πόντου (σημ. Ντεβριγί), στὶς 8 Ἰανουαρίου 454.

Ὄταν ἔγινε δεκαοκτῶ ἐτῶν, ἀπεβίωσαν οἱ γονεῖς του καὶ ὁ νεαρὸς Ἰωάννης ἐγκατέλειψε τὰ ἐγκόσμια καὶ ἵδρυσε Μονύδριο, ὅπου μόναζε μὲ ἄλλους περίπου δέκα συνομηλίκους του, οἱ ὁποῖοι συμερίζονταν τὸν ζῆλό του γιὰ τὴν ἄσκησι.

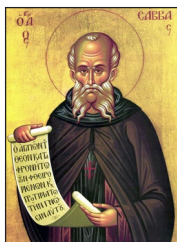
Ἡ φήμη τῆς ἀρετῆς του ἀπλώθηκε, καὶ χειροτονήθηκε παρὰ τὴν θέλησί του, Ἐπίσκοπος Κολωνίας (481)². Διόλου ὁμως δὲν ἄλλαξε τὴν βιοτή του: ἐγκράτεια, νηστεία, προσευχή, ἦταν γι' αὐτὸν τὰ μέσα καθαρισμοῦ τῆς καρδίας του, ὥστε νὰ καταστή ἀκηλίδωτος καθρέπτης τοῦ θεοῦ Φωτισμοῦ.

* * *

Ἐπειτα ἀπὸ ἐννέα ἐτη ἀγώνων γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν ὀρθὴ Πίστι στὴν ἐπισκοπικὴ του περιφέρεια, ὁ Ἅγιος καταπονήθηκε ἀπὸ τὸν θόρυβο τῶν ἐγκοσμίων καὶ ἀποφάσισε νὰ φύγη κρυφίως καὶ νὰ ζήσει ἡσυχαστικὰ στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἀφοῦ ἔμεινε γιὰ κάποιο διάστημα στὸ Γηροκομεῖο ποῦ ἵδρυσε ἡ

Αυτοκράτειρα Εὐδοκία, τὸν ὠδήγησε μέχρι τὴν Λαύρα τοῦ Ἁγίου Σάββα (491) ἓνα φωτεινὸ ἄστρο σὲ σχῆμα σταυροῦ, τὸ ὁποῖο ἐφανίσθηκε στὸν οὐρανὸ ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμή ἀκούσθηκε φωνή, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε: «**Εἰ θέλεις σωθῆναι, ἀκολουθεῖ τῷ φωτὶ τούτῳ**».

Ὁ Ἅγιος Σάββας, ὁ ὁποῖος ἦταν τότε ἐπὶ κεφαλῆς ἑκατὸν πενήντα ἀνδρείων Ἀναχωρητῶν, τὸν δέχθηκε χωρὶς νὰ γνωρίζη τὴν κατάστασί του καί, γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπακοή καὶ τὴν ὑπομονή του, ἔβαλε αὐτὸν βοηθὸ τοῦ Οἰκονόμου τῆς Λαύρας μαζί μὲ τοὺς ἄλλους ἀρχαρίους Μοναχοὺς.

Δύο ἔτη ἀργότερα ὠρίσθηκε ἀρχοντάρης καὶ μάγειρος· φρόντιζε μὲ χαρὰ καὶ προθυμία ὅλους τοὺς πατέρες, γενόμενος δοῦλος τοῦ καθ' ἑνὸς μὲ ταπεινῶσι καὶ πραότητα. Μετὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου αὐτῆς τῆς δοκιμασίας, τοῦ δόθηκε ἓνα κελλί, στὸ ὁποῖο ἔμενε νηστεύων καὶ προσευχόμενος πέντε ἡμέρες τὴν ἐβδομάδα. Τὸ Σάββατο καὶ τὴν Κυριακὴ συμμετεῖχε στὶς κοινὲς Ἀκολουθίες, κοινωνοῦσε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἔτρωγε μὲ τοὺς Ἀδελφούς. Πολλαπλῶς ὠφέλησε τοὺς συμμοναστές του μὲ τὴν σιωπὴ καὶ τὴν κατάνυξι του καὶ ἀνέλαβε κατόπιν τὴν διαχείρισι τῆς Μονῆς ὡς Οἰκονόμος (493).

* * *

Σὲ ὅλα ἀπεδείχθη τόσο τέλειος, ὥστε ὁ μακάριος Σάββας ἤθελε νὰ τὸν χειροτονήσῃ Πρεσβύτερο ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἅγιος Ἡλίας († Μνήμη: 20ῆ Ἰουλίου), παρὰ τὶς ἐνστάσεις τοῦ Ἰωάννου, τὶς ὁποῖες ὁ Ἅγιος ἐκλάμβανε ὡς δείγματα ταπεινοφροσύνης. Ὄταν, τέλος, τὸν παρουσίασαν στὸν Πατριάρχη, ὁ Ἰωάννης ζήτησε νὰ συνομιλήσῃ μαζί του κατ' ἰδίαν γιὰ νὰ τοῦ ἐκμυστηρευθῇ κάποιες πράξεις του, οἱ ὁποῖες τὸν καθιστοῦσαν ἀνάξιτο τῆς Ἱερωσύνης. Ἐξεπλάγη ὁ Πατριάρχης ἀπὸ τὴν ταπεινῶσί του, μαθαίνων ὅτι ὁ Μοναχὸς αὐτὸς ἦταν ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Κολωνίας καὶ ὅτι εἶχε ἀποτάξει τὶς τιμὲς γιὰ νὰ γίνῃ ὑπηρέτης ὄλων. Ἀήλωσε στὸν Ἅγιο Σάββα, ὅτι ἦταν ἀδύνατον νὰ χειροτονήσῃ τὸν Ἰωάννη καὶ εἶπε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἐγκαταβιῶνῃ στὴν ἡσυχία χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἐνοχλῇ.

Λίγο ἀργότερα, ὁ Ἅγιος Σάββας, ὁ ὁποῖος ἔφερε βαρέως τὸ ὅτι εἶχε λαθεύσει ὡς πρὸς τὸν Ἰωάννη, πληροφορήθηκε διὰ θείας ἀποκαλύψεως τὴν πραγματικὴ ταυτότητα τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐφανέρωσε καὶ ἄφησε τὸν Ἐπίσκοπο νὰ ἐγκαταβιῶσῃ στὸν κελλί του.

* * *

Μετὰ τέσσερα ἔτη, ὁ Σάββας ἔφυγε ἀπὸ τὸν Μονὴ ἐξ αἰτίας τῆς ἀνταρσίας κάποιων Μοναχῶν, καὶ ὁ Ἰωάννης, σὲ ἡλικία πενήν-

τα ἐτῶν (503), ἀποσύρθηκε γιὰ ἕξι ἔτη σὲ ἓνα σπήλαιο στὴν ἔρημο τοῦ Ρουβᾶ, ἀποξενωμένος ἀπὸ κάθε ἀνθρωπίνη συναναστροφή. Μοναδικὸς πόθος του ἦταν νὰ συνομιλῇ ἐν ἡσυχίᾳ μὲ τὸν Κύριο, νὰ καθαίρη τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς του προσκαρτερῶν στὴν ἄσκησι, ὥστε μεταμορφούμενος «ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν» (Β' Κορινθ. γ' 18), νὰ ἰδῇ ἐνώπιος ἐνώπιω, μὲ πρόσωπο ἀνακεκαλυμμένο, νὰ κατοπτρίζεται ἡ δόξα τοῦ Κυρίου, ὁ Ὅποιος τὸν ἀντάμειβε μὲ τὴν θεία Χάρι καὶ τὸν ἀξίωνε νὰ ἐπιτελῇ θαύματα.

Μία ἡμέρα χάθηκε στὴν ἔρημο καὶ ἔπεσε σὲ ἀπότομο γκρεμό. Ἐνῶ εἶχε πέσει λιπόθυμος, ἔξαφνα, μὲ τὴν ἐπίσκεψι τῆς θείας Χάριτος, ἔγινε μετάρσιος καὶ βρέθηκε πάλι στὸ κελλί του, πάνω ἀπὸ πέντε μίλια μακριά.

Μία ἄλλη φορά, οἱ Σαρακηνοὶ ἀπειλοῦσαν νὰ σφάξουν καὶ νὰ ληστεύσουν ὅσους εὕρισκαν στὴν ἔρημο· ὁ Ἰωάννης ἀρνήθηκε νὰ καταφύγη στὴν Μεγάλῃ Λαύρα καὶ ἔμεινε ἀτάραχος στὸν σπήλαιό του, ἐμπιστευόμενος στὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος ἔστειλε τότε ἓναν πελώριο καὶ φοβερὸ λέοντα, ὁ ὁποῖος ἔμενε στὸν πλαίι τοῦ Ἁγίου ἡμέρα καὶ νύκτα καὶ ἔδιωχνε ὅσους βαρβάρους τολμοῦσαν νὰ πλησιάσουν τὸ σπήλαιο.

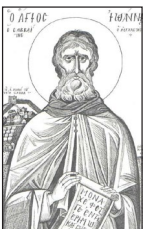
Ἔλαβε τὸ διορατικὸ χάρισμα καὶ τὴν δωρεὰ τῆς διακρίσεως τῶν λογισμῶν καὶ μὲ συμπόνια βοηθοῦσε ὅσους τὸν ἐπλησίαζαν, ἀνακουφίζων τὸ βάρος τῆς συνειδήσεώς τους καὶ διώκουν τοὺς δαιμονικοὺς πειρασμοὺς μὲ τὴν δύναμι τῆς προσευχῆς του.

* * *

Ἐπέστρεψε στὴν Μονὴ τὸ 509, μετὰ ἀπὸ ἕξι ἔτη στὴν ἔρημο τοῦ Ρουβᾶ, καὶ ἔμεινε ἐγκλειστος στὸ κελλί του. Ὄταν σπανίως ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὸν κόσμο, αὐτὸ γινόταν μέσῳ ἑνὸς ὑποτακτικοῦ του. Ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν μόνη του τροφή ἦταν ἓνας πτωχικὸς χυλός, στὸν ὁποῖο ἀνακάτεψε κρυφὰ στάχτη. Μία ἡμέρα ὁ ὑποτακτικὸς του εἰσηλθε στὸ κελλί, τὴν ὥρα κατὰ τὴν ὁποῖαν ἔρριχνε τὴν στάχτη τοῦ θυμιατοῦ στὸ καυκίο μὲ τὸν χυλό. Ὁ Ἰωάννης ἐθλίβη πολὺ, γιὰτὶ θεωροῦσε ἁμαρτία κάθε ἀρετὴ γνωστὴ στοὺς ἀνθρώπους καὶ ἦταν πλέον ἀναγκασμένος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πρακτικὴ αὐτή.

Μία ἄλλη φορά, θέλων νὰ μάθῃ ἂν ὁ Θεὸς θὰ τὸν ἔκανε δεκτὸ στὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, πῆρε τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ ἓνα σημεῖο καί, ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του, ἐκόλλησε ἓναν σπόρο σύκου στὸν ἄνυδρο καὶ πυρωμένο βράχο ἐπάνω ἀπὸ τὸ κελλί του· καί, ὦ τοῦ θαύματος! δίχως χῶμα, δίχως νερό, ὁ σπόρος ἐβλάστησε, ἔβγαλε φύλλα, ἄνθη καὶ τέλος τρία σύκα, τὰ ὁποῖα ὁ Γέροντας μοιράσθηκε μὲ τοὺς μαθητὲς του εὐχαριστῶν μὲ δάκρυα τὸν Θεό.

* * *

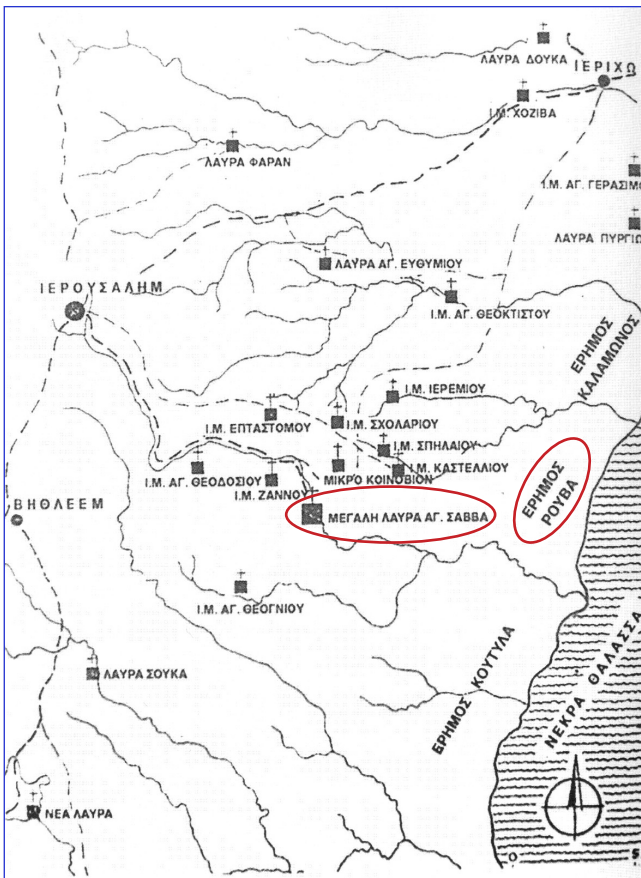
Ἐγκατέλειψε τὴν ἐγκλείστρα τοῦ μόνο τὸ 547, ὅταν ὄπαδοὶ τοῦ Ὁριγένους κατώρθωσαν νὰ τοποθετήσουν ἕνα ἰδικό τους στὸ ἀξίωμα τοῦ Ἡγουμένου.

Ἀπεσύρθη τότε ἀπὸ τὴν Μονὴ καὶ μετέβη στὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν, μαζὶ μὲ ἄλλους Μοναχοὺς. Ἐπέστρεψε στὴν Λαύρα μόνον ὅταν ὠρίσθηκε πάλιν ὀρθόδοξος Ἡγούμενος.

Ἀπὸ τὴν στιγμή ἐκείνη, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης προετοιμάσθηκε γιὰ τὴν ἐκδημία του, πλήρης χάριτος, καὶ ἐν εἰρήνῃ παρέδωσε τὴν ψυχὴ του στὸν Κύριο μας σὲ ἡλικία ἑκατὸν τεσσάρων ἐτῶν (558)³.

*Τῶ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῶ,
τῶ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἄγιοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!*

1. Τὸν Βίο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου συνέγραψε ὁ Κύριλλος Σκυθοπολίτης. Βλ. Φιλοκαλία, ΕΠΕ 5, 449-493.

2. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τῆς Πρώτης Ἀρμενίας, κατόπιν πρωτεύουσα τοῦ ὁμώνυμου βυζαντινοῦ Θέματος (σημ. Σεμπίν-Καραχισάρ).

3. Σύμφωνα μὲ ἕνα γεωργιανὸ χειρόγραφο τοῦ Βίου, ὁ ἅγιος ἐκοιμήθη στὶς 8 Ἰανουαρίου 559.